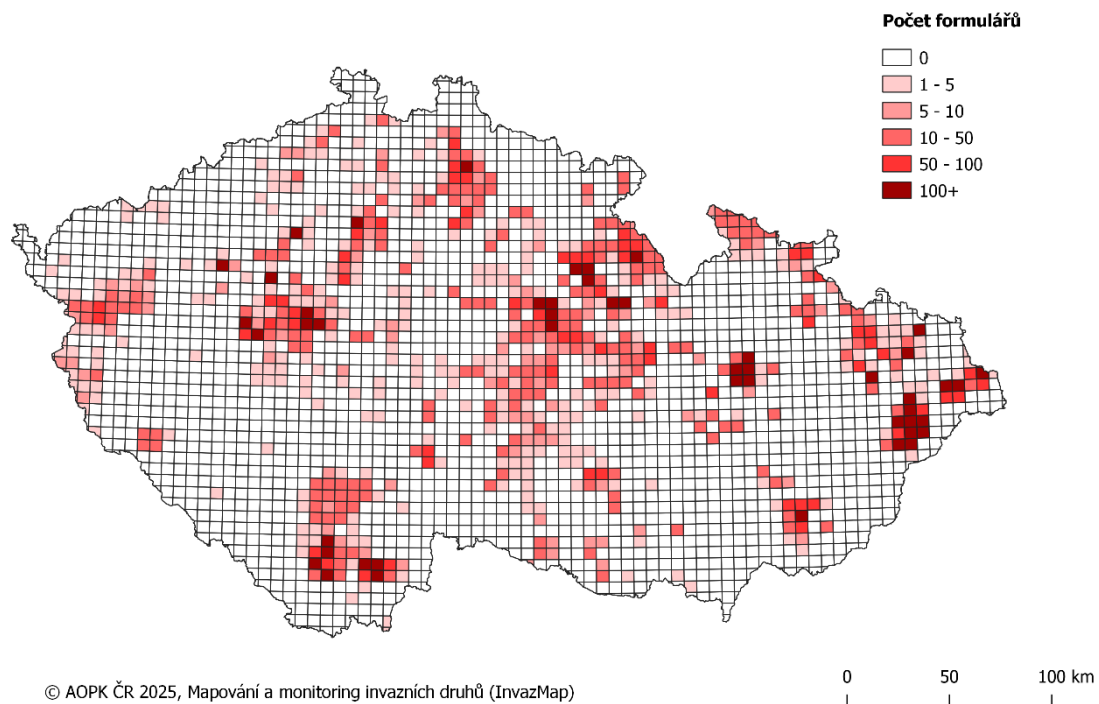

Výsledky mapování za rok 2024

V tomto dokumentu jsou k dispozici výsledkové mapy zobrazující výskyt vybraných invazních a nepůvodních druhů rostlin a živočichů, zaznamenaný v průběhu roku 2024 v rámci projektu InvazMap (Mapování a monitoring invazních druhů). Zároveň zde naleznete orientační plány mapování na rok 2025.

Záznamy z projektu (pozitivní i negativní) jsou k dispozici v Nálezové databázi ochrany přírody souhrnně pod projektem OP InvazMap: Mapování invazních druhů.

Odevzdané formuláře za rok 2024

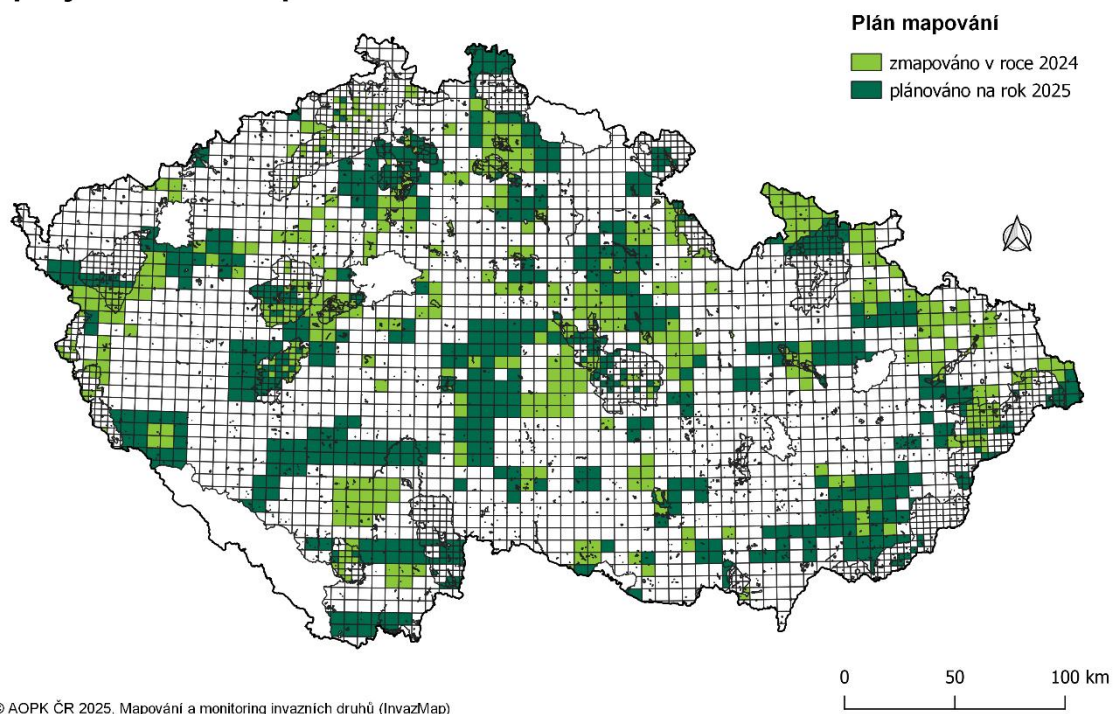
Mapa 1: Odevzdané formuláře za rok 2024. Mapa je standardizována na síťová pole 1. řádu. Ukazuje počet odevzdaných formulářů mapovaných invazních a nepůvodních druhů rostlin a živočichů zapsaných mapovateli v rámci projektu InvazMap.

Následující mapy jsou členěny na síťová pole 1. a 2. řádu a MZCHÚ (maloplošná zvláště chráněná území). Do 1. řádu jsou pole členěna, pokud se jedná o volnou krajinu (pole síťového mapování 5 x 5 km), do 2. řádu jsou členěna pole na území CHKO (chráněná krajinná oblast; pole síťového mapování 2,5 x 2,5 km). Oblasti bez viditelného síťového členění se v rámci projektu nemapují (jedná se o vojenské újezdy, národní parky a území hl. m. Prahy).

Výsledky mapování invazních a nepůvodních druhů rostlin v roce 2024

V rámci projektu je mapováno přes 130 druhů rostlin (některé z nich nově mapované od roku 2025). Během prvního roku mapování se jich podařilo ze seznamu zaznamenat již 86. Celkově bylo zapsáno přes 22 tisíc výskytů rostlin. Mezi nejpočetněji zapisované invazní druhy patří trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*), zlatobýl kanadský (*Solidago canadensis*) a netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*). Mezi zajímavé nálezy naopak může patřit nález stolítku vodního (*Myriophyllum aquaticum*) nebo slunečnice tuhé (*Helianthus pauciflorus*).

Postup mapování nepůvodních a invazních rostlin v rámci projektu InvazMap

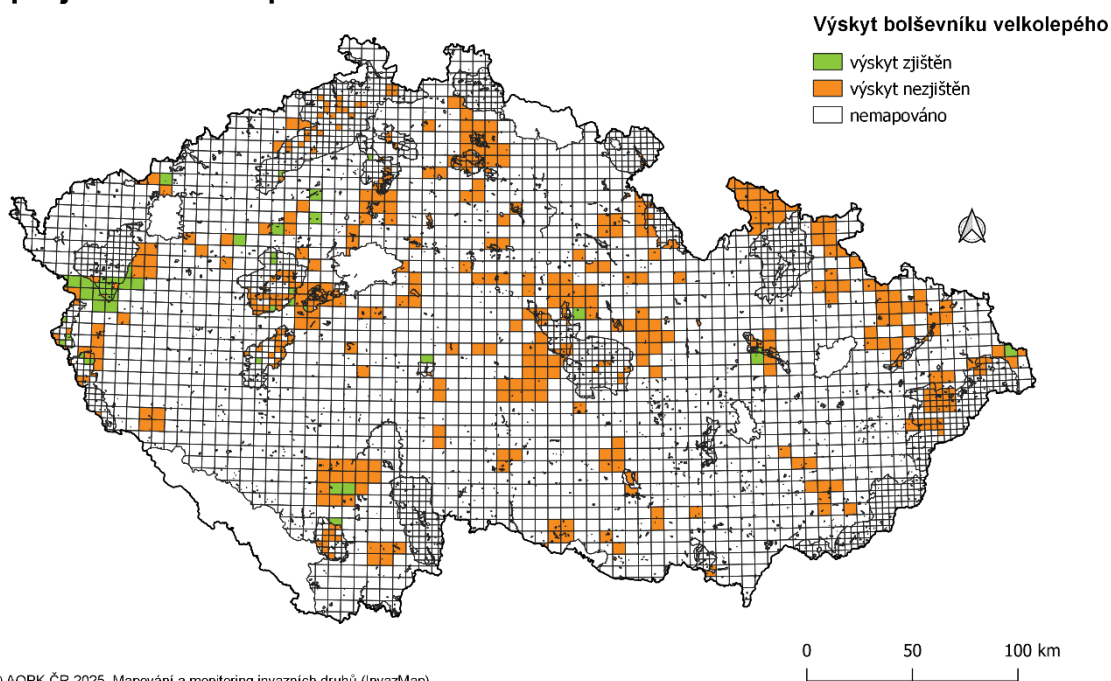

Mapa 2: Postup mapování nepůvodních a invazních rostlin v rámci projektu InvazMap. Světle zeleně jsou značena síťová pole a MZCHÚ, kde již v rámci roku 2024 proběhlo mapování (jedná se přibližně o 14 % území zahrnutého do mapování v rámci projektu). Ve většině z těchto mapovaných jednotek území (cca 92 %) byly mapované druhy rostlin nalezeny, v několika polích 1. řádu bylo dokonce zaznamenáno více jak 200 záznamů. Tmavě zeleně jsou vybarvena síťová pole a MZCHÚ, ve kterých je mapování rostlin naplánováno na rok 2025.

Mapy výskytů vybraných druhů z tzv. unijního seznamu

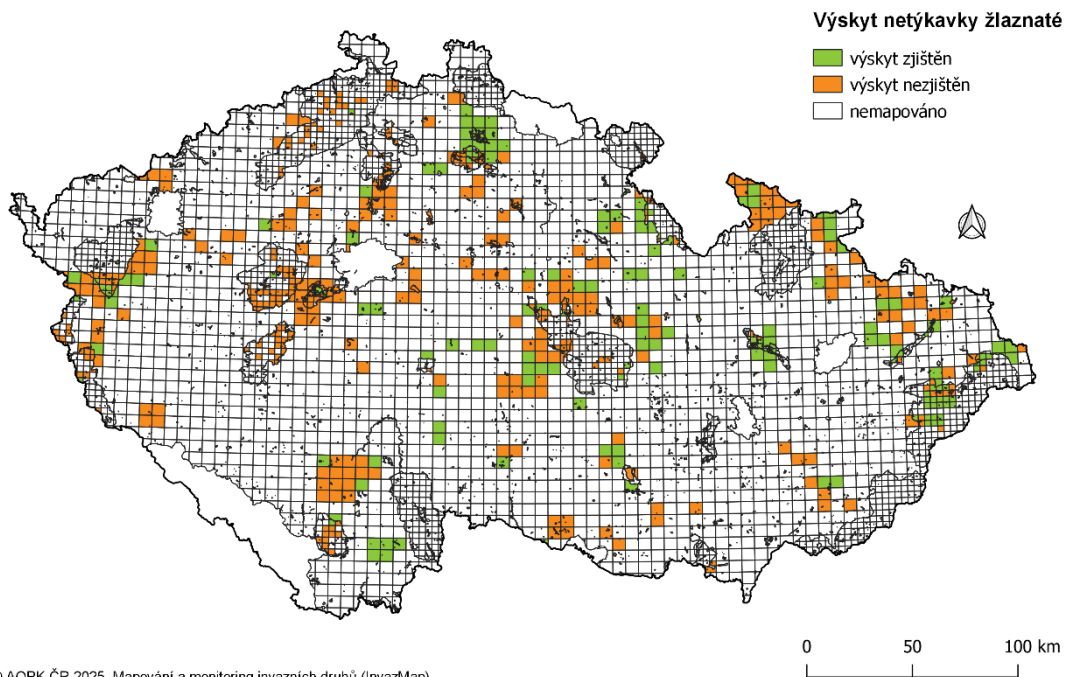
Momentálně je 40 rostlinných druhů (+ 1 s odloženou účinností), zapsaných v tzv. unijním seznamu (nařízení Evropského parlamentu EU č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů) a další budou přibývat. Pro druhy na unijním seznamu platí zákaz dovozu a převozu v rámci EU, uvádění na trh, zákaz držení, chovu, rozmnožování a vypouštění do volné přírody. Na našem území patří mezi nejznámější rostliny z unijního seznamu bolševník velkolepý (*Heracleum mantegazzianum*, viz Mapa 3), netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*, viz Mapa 4) a pajasan žláznatý (*Ailanthus altissima*, viz Mapa 5).

Zjištěné výskyty bolševníku velkolepého v rámci mapování projektu InvazMap za rok 2024

Mapa 3: Mapa zjištěného výskytu bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*) v roce 2024. Zeleně jsou značeny mapové jednotky, ve kterých byl výskyt zjištěn, oranžově, ve kterých výskyt zjištěn nebyl. Skutečnost, že výskyt bolševníku nebyl v mapovaných jednotkách zaznamenán, nemusí nutně znamenat jeho nepřítomnost – někteří jedinci nemuseli být během průzkumu nalezeni. Bolševník byl zjištěn celkem v 59 mapovaných jednotkách, z toho ve 3 MZCHÚ a 26 polích 1. řádu a 30 polích 2. řádu z celkového počtu 970 mapovaných jednotek území (cca 6 %).

Zjištěné výskyty netýkavky žlaznaté v rámci mapování projektu InvazMap za rok 2024

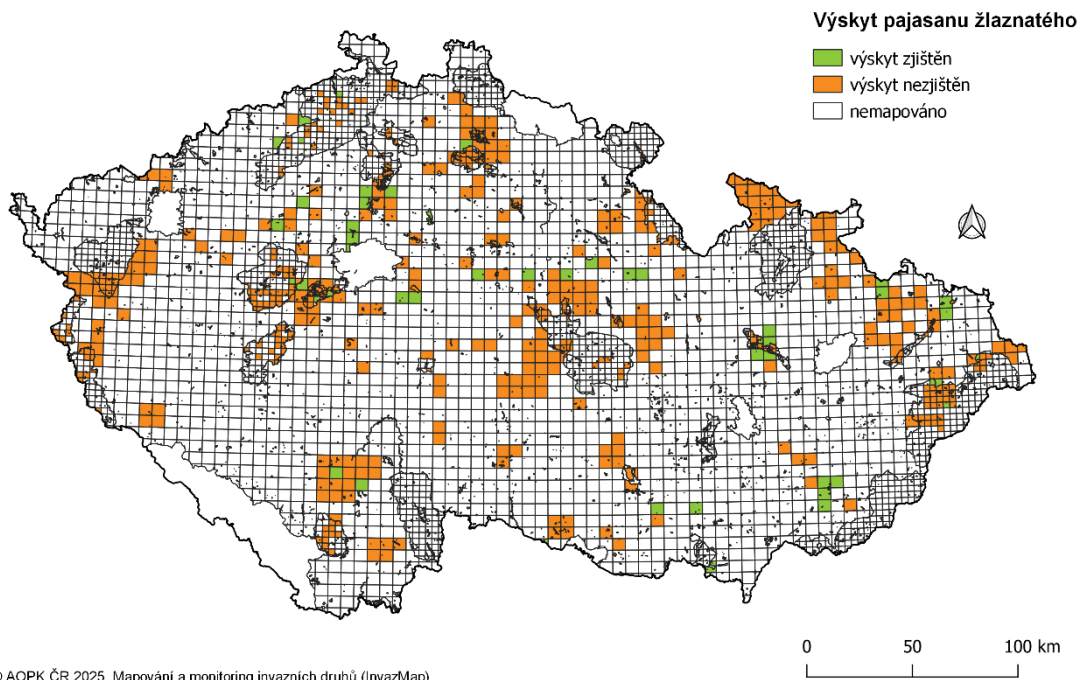

Mapa 4: Mapa zjištěného výskytu netýkavky žlaznaté (*Impatiens glandulifera*) v roce 2024. Zeleně jsou značeny mapové jednotky, ve kterých byl výskyt zjištěn, oranžově, ve kterých výskyt zjištěn nebyl. Netýkavka byla zjištěna celkem ve 214 mapovaných jednotkách, z toho ve 33 MZCHÚ a 112 polích 1. řádu a 69 polích 2. řádu z celkového počtu 970 mapovaných jednotek území (cca 22 %).

Foto 1 & 2: Porost bolševníku velkolepého (vlevo, Autor: Alice Haveldová) a netýkavky žlaznaté (vpravo, Autor: Jonáš Gaigr)

Zjištěné výskyty pajasanu žláznatého v rámci mapování projektu InvazMap za rok 2024

Mapa 5: Mapa zjištěného výskytu pajasanu žláznatého (Ailanthus altissima) v roce 2024. Zeleně jsou značeny mapové jednotky, ve kterých byl výskyt zjištěn, oranžově, ve kterých výskyt zjištěn nebyl. Pajasan byl zjištěn celkem v 59 mapovaných jednotkách, z toho v 9 MZCHÚ a 40 polích 1. řádu a 10 polích 2. řádu z celkového počtu 970 mapovaných jednotek území (cca 6 %).

Foto 3: Porost mladých šířících se jedinců pajasanu žláznatého (Alice Haveldová).

Rostlinnou část zpracovala: Mgr. Alice Haveldová (alice.haveldova@aopk.gov.cz)

Výsledky mapování invazních a nepůvodních druhů živočichů v roce 2024

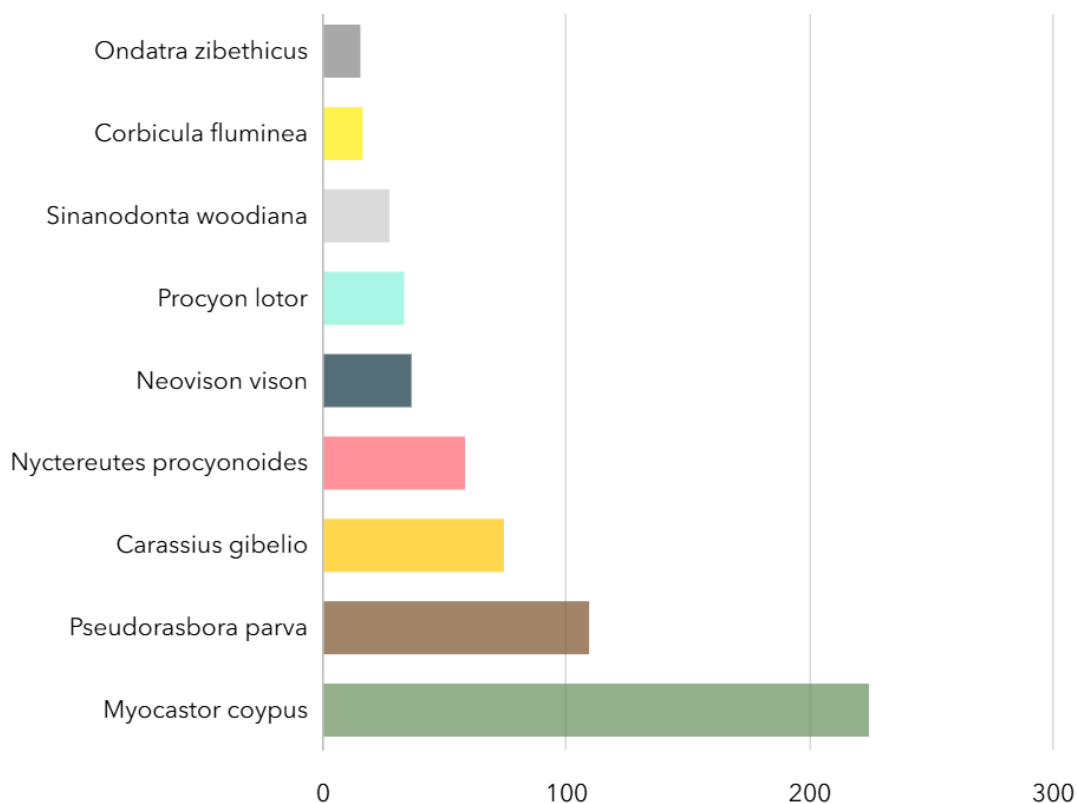
V projektu se invazní druhy živočichů mapují ve třech úrovních: pole síťového mapování 1. řádu (5 x 5 km), pole síťového mapování 2. řádu (2,5 x 2,5 km) a MZCHÚ.

Z živočichů se mapují invazní druhy ryb, savců, bezobratlých; želvu nádhernou a husici nilskou.

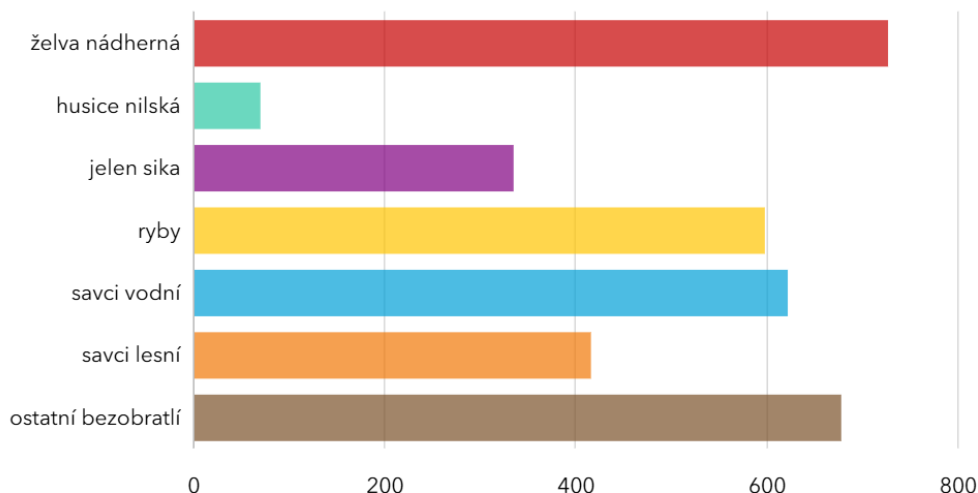
V roce 2024 bylo zmapováno 386 polí síťového mapování 1. a 2. řádu a 199 MZCHÚ, což je celkově asi 7 % oblastí zahrnutých do mapování v rámci projektu (viz *Mapa 6*).

Celkově bylo zaznamenáno 19 z 22 mapovaných druhů invazních živočichů (během mapování nebyl nalezen krab říční, hlavačkovec Glenův a rak mramorovaný).

V projektu bylo zadáno celkem 3.325 formulářů do aplikace Survey123 (viz *Obr. 2*). Ve většině těchto území invazní druh nebyl nalezen a byl zapsán negativní záznam z mapování dané lokality – podíl nálezů činí za rok 2024 asi 21% pozitivních (viz *Obr. 1*) k 79% negativních registrací. Nízké procento pozitivních registrací u živočichů je dáno jak skutečnou nepřítomností mapovaných invazních druhů na dané lokalitě, tak i obtížnou zjištělností některých skrytě žijících invazních druhů (např. mýval severní, psík mývalovitý nebo norek americký).

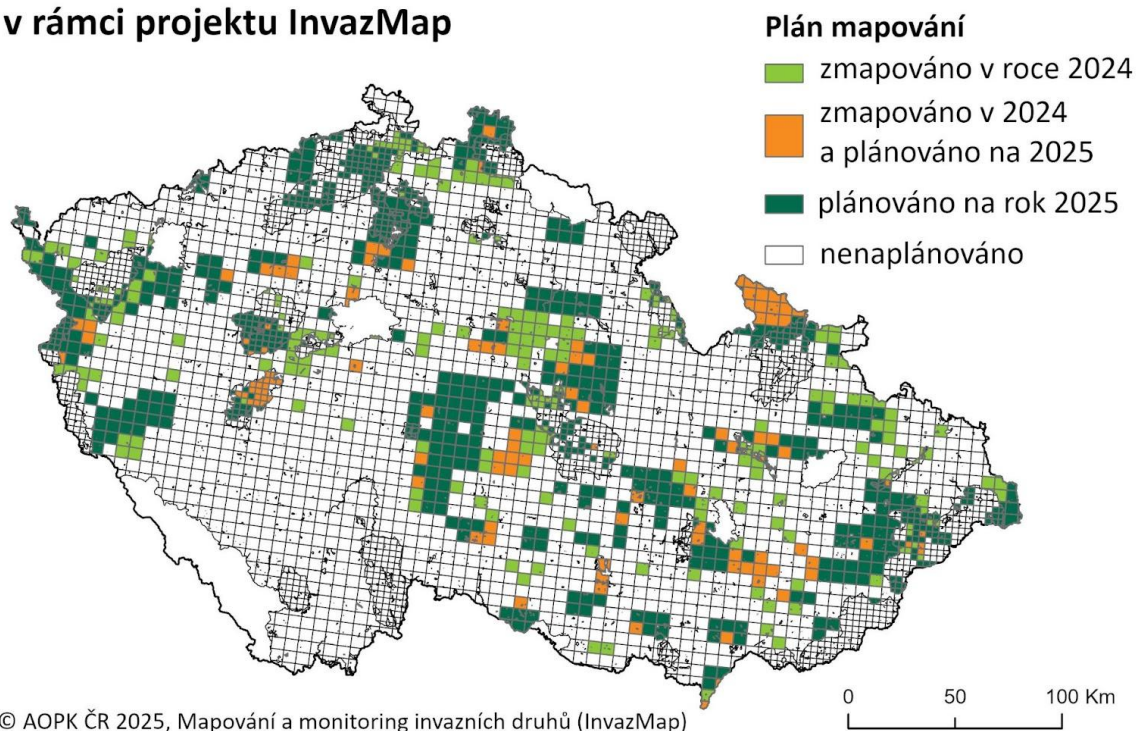
Obr. 1: Počet formulářů s pozitivním nálezem nejčastěji mapovaných druhů

Obr. 2: Celkový počet vyplněných formulářů v Survey123 pro daný druh/klastr v roce 2024

Na rok 2025 je naplánováno mapování v 986 polí síťového mapování 1. a 2. řádu a 339 MZCHÚ, což je asi 18% území zahrnutého do mapování v rámci projektu (viz Mapa 1).

Průběh mapování invazních druhů živočichů v rámci projektu InvazMap

Mapa 6: Průběh mapování v letech 2024 (světle zelené čtverce), plán mapování na rok 2025 (tmavě zelené čtverce) a znázornění čtverců (oranžové čtverce), v nichž proběhlo mapování některých z klastrů/druhů v roce 2024 a zároveň je naplánováno mapování některých (jiných) klastrů/druhů v roce 2025.

Invazní druhy bezobratlých

Invazní bezobratlí jsou v projektu mapování pouze v polích síťového mapování 1. a 2. řádu.

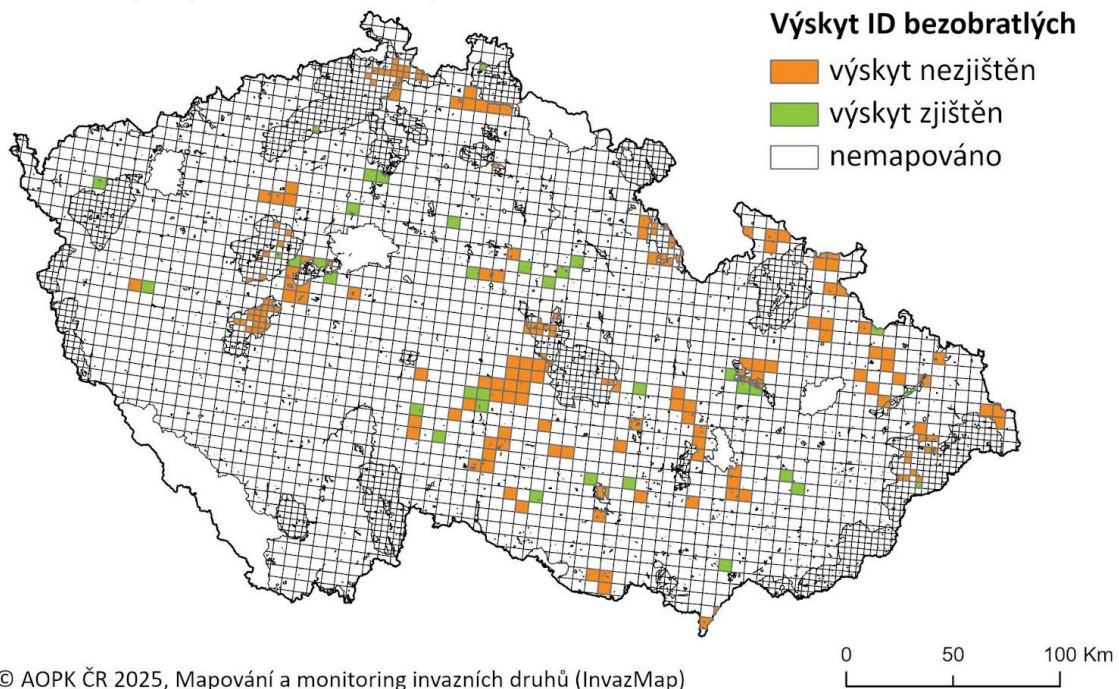
Mapovanými druhy jsou rak bahenní (*Astacus leptodactylus*), krab říční (*Eriocheir sinensis*), rak pruhovaný (*Orconectes limosus*), rak signální (*Pacifastacus leniusculus*), rak mramorovaný (*Procambarus fallax f. virginalis*), korbikula asijská (*Corbicula fluminea*), slávička mnohotvárná (*Dreissena polymorpha*) a škeblice asijská (*Sinanodonta woodiana*).

V roce 2024 bylo pro invazní bezobratlé zmapováno 149 polí síťového mapování 1. řádu, z toho 31 s pozitivní registrací a 112 polí 2. řádu, z toho 6 s pozitivní registrací (viz *Mapa 7*).

Početnost zaznamenaných invazních druhů – škeblice asijská (celkem 27 nálezů), slávička mnohotvárná (22 nálezů), korbikula asijská (17 nálezů), rak pruhovaný (16 nálezů), rak signální (8 nálezů) a rak bahenní (2 nálezy). Krab říční a rak mramorovaný nebyli během mapování vůbec zaznamenány.

Pozn.: Počet nálezů neodpovídá počtu jedinců - v rámci jednoho nálezu mohlo být zjištěno více jedinců, schránek, fragmentů...

Mapování invazních druhů bezobratlých v roce 2024 v rámci projektu InvazMap

Mapa 7: Zmapované oblasti pro invazní druhy bezobratlých v roce 2024 s uvedením pozitivních (zelené čtverce) a negativních (oranžové čtverce) registrací

Invazní druhy ryb

Invazní ryby jsou v projektu mapovány v polích síťového mapování 1. a 2. řádu a na území 100 vybraných MZCHÚ.

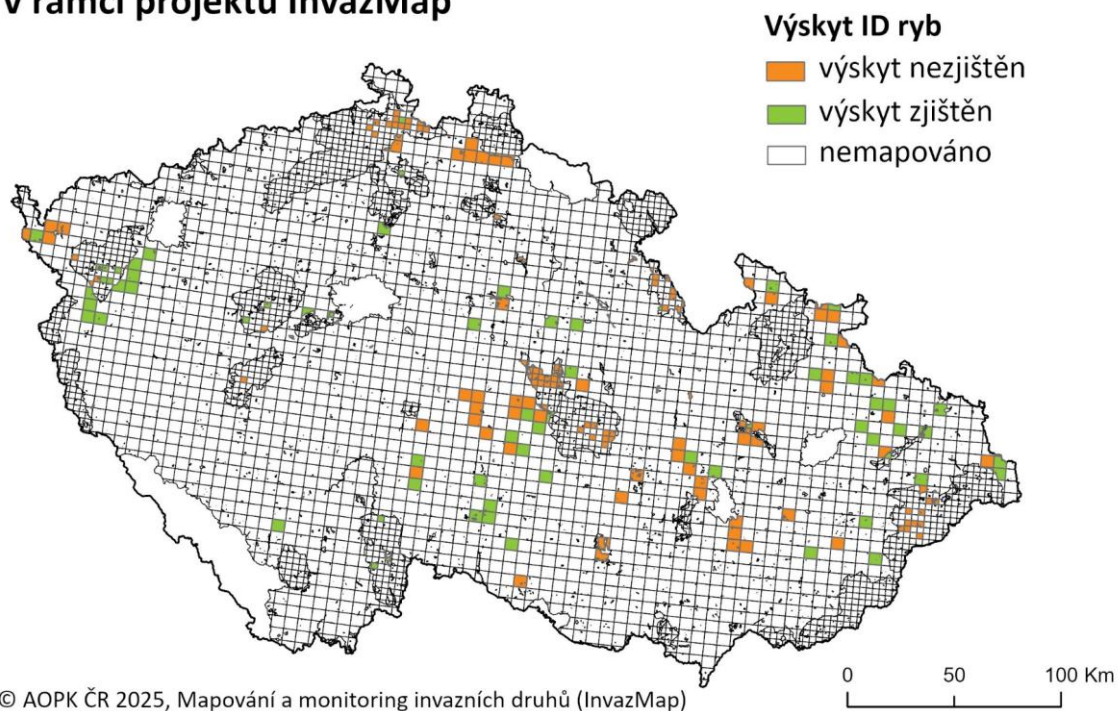
Mapovanými druhy jsou střevlička východní (*Pseudorasbora parva*), slunečnice pestrá (*Lepomis gibosus*), hlavačkovec Glenův (*Perccottus glenii*), sumečci rodu *Ameiurus* a karas stříbřitý (*Carassius gibelio*).

V roce 2024 bylo pro invazní ryby zmapováno 116 polí síťového mapování 1. řádu, z toho 53 s pozitivní registrací; 111 polí 2. řádu, z toho 13 s pozitivní registrací a 99 vybraných MZCHÚ, z toho 2 s pozitivní registrací (viz *Mapa 8*).

Početnost zaznamenaných invazních druhů ryb - střevlička východní (celkem 194 nálezů), karas stříbřitý (92 nálezů), slunečnice pestrá (23 nálezů) a sumečci rodu *Ameiurus* (18 nálezů). Hlavačkovec Glenův nebyl během mapování vůbec zaznamenán.

Pozn.: Počet nálezů neodpovídá počtu jedinců - v rámci jednoho nálezu mohlo být zjištěno více jedinců.

Mapování invazních druhů ryb v roce 2024 v rámci projektu InvazMap

Mapa 8: Zmapované oblasti pro invazní druhy ryb v roce 2024 s uvedením pozitivních (zelené čtverce) a negativních (oranžové čtverce) registrací

Želva nádherná

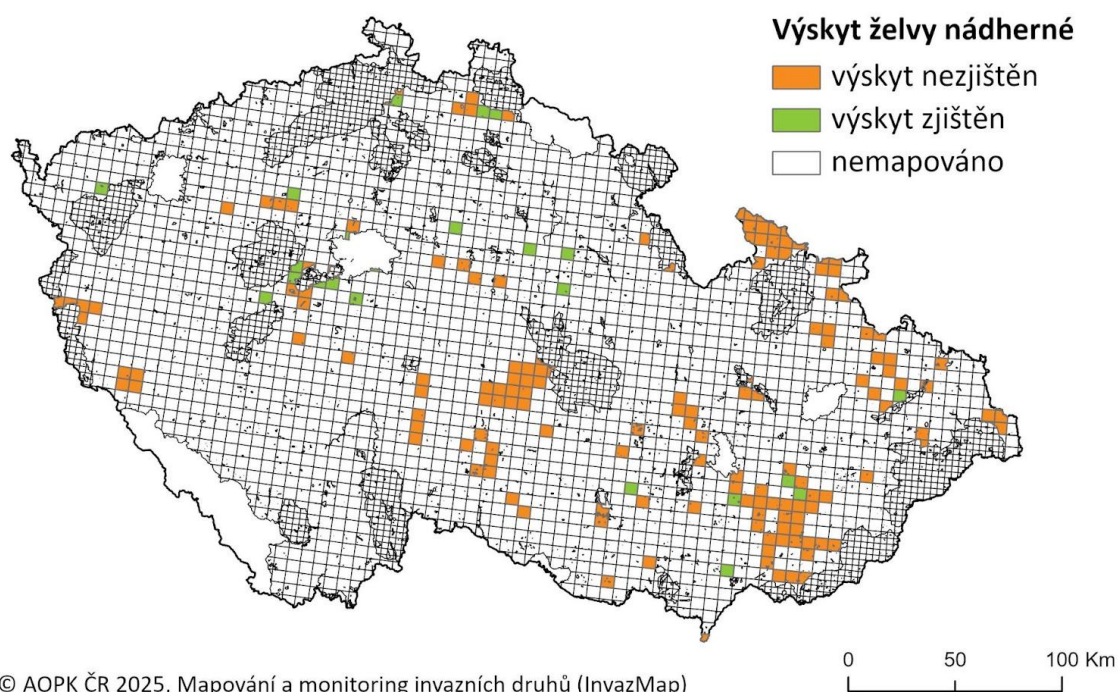
Želva nádherná (*Trachemys scripta*) je v projektu mapována pouze na vybraných 100 polích síťového mapování 1. řádu.

V roce 2024 bylo pro želvu nádhernou zmapováno 181 polí síťového mapování 1. řádu, z toho 23 s pozitivní registrací (viz *Mapa 9*).

Celkový počet zaznamenaných nálezů želvy nádherné byl 37 nálezů.

Pozn.: Počet nálezů neodpovídá počtu jedinců - v rámci jednoho nálezu mohlo být zjištěno více jedinců.

Mapování želvy nádherné v roce 2024 v rámci projektu InvazMap

Mapa 9: Zmapované oblasti pro invazní želvu nádhernou v roce 2024 s uvedením pozitivních (zelené čtverce) a negativních (oranžové čtverce) registrací

Invazní druhy savců

Invazní savci jsou v projektu mapování pouze v polích síťového mapování 1. řádu.

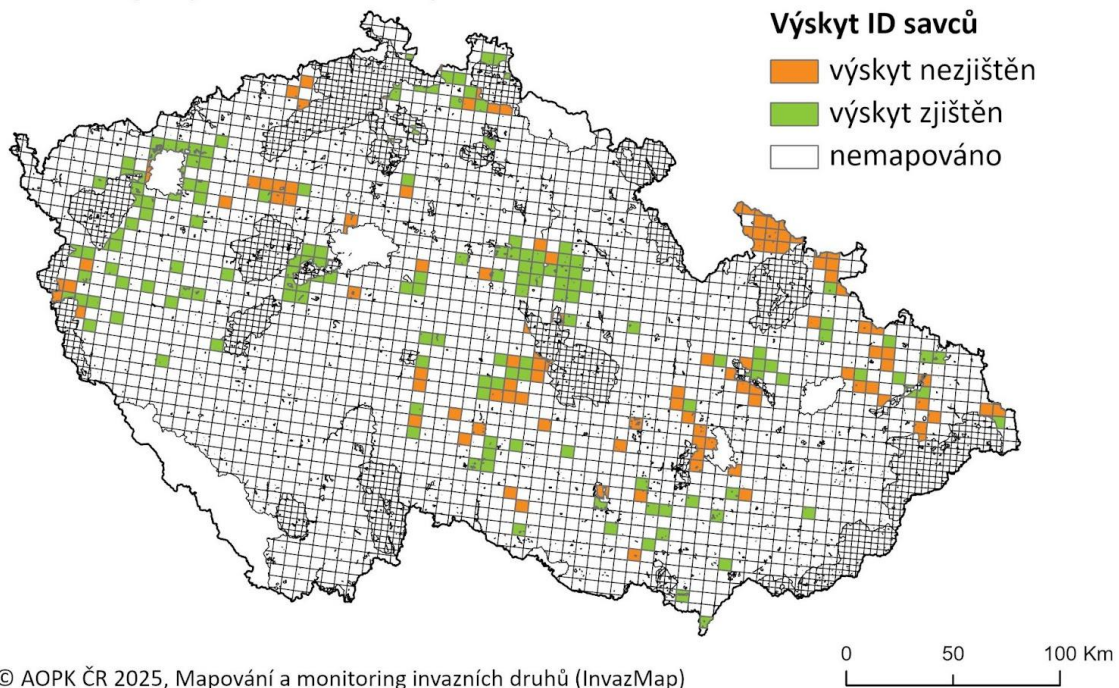
Mapovanými druhy jsou nutrie říční (*Myocastor coypus*), ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*), norek americký (*Neovison vison*), psík mývalovitý (*Nyctereutes procyonoides*), mýval severní (*Procyon lotor*) a jelen sika (*Cervus nippon*).

V roce 2024 bylo pro invazní savce zmapováno 267 polí síťového mapování 1. řádu, z toho 154 s pozitivní registrací (viz *Mapa 10*).

Početnost zaznamenaných invazních druhů – nutrie říční (celkem 215 nálezů), mýval severní (124 nálezů), jelen sika (113 nálezů), psík mývalovitý (51 nálezů), norek americký (38 nálezů) a ondatra pižmová (17 nálezů).

Pozn.: Počet nálezů neodpovídá počtu jedinců - v rámci jednoho nálezu mohlo být zjištěno více jedinců, pobytových znaků, či stop...

Mapování invazních druhů savců v roce 2024 v rámci projektu InvazMap

Mapa 10: Zmapované oblasti pro invazní druhy savců v roce 2024 s uvedením pozitivních (zelené čtverce) a negativních (oranžové čtverce) registrací

Husice nilská

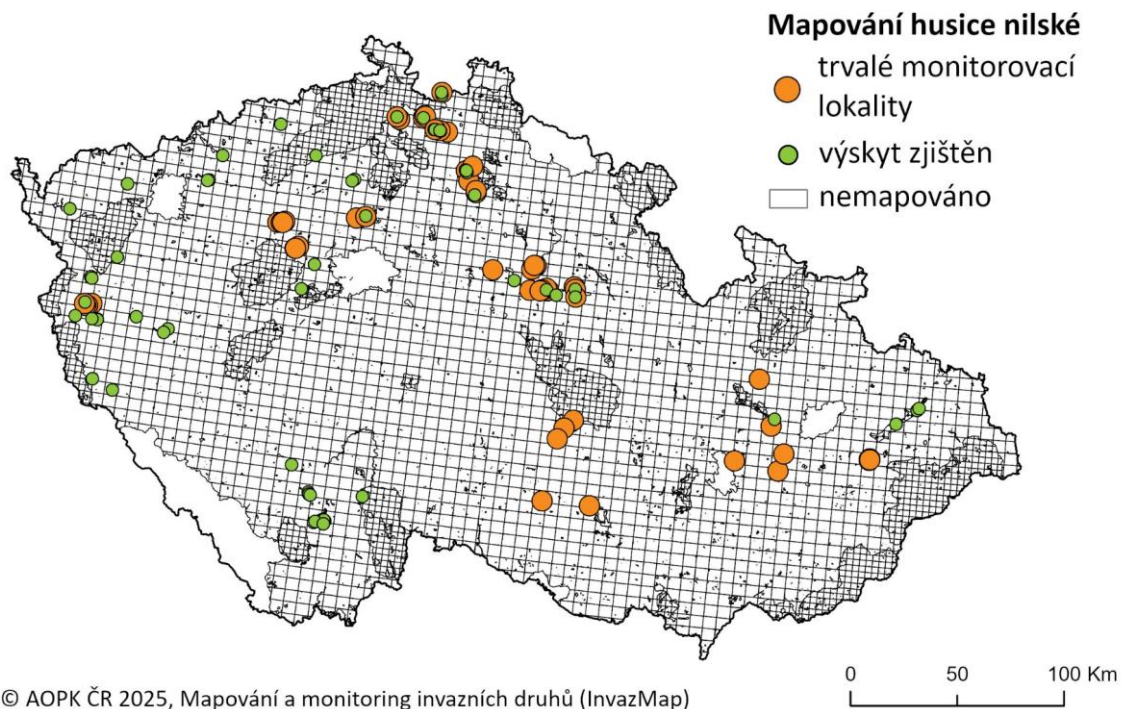
Husice nilská (*Alopothen aegyptiaca*) je v projektu monitorována na 59 trvale monitorovacích lokalitách. K tomu jsou zaznamenávána všechna náhodná pozorování při jiných mapovacích aktivitách.

V roce 2024 bylo na 59 trvale monitorovacích lokalitách zaznamenáno 13 lokalit s pozitivní registrací (viz *Mapa 11*).

Celkový počet zaznamenaných nálezů husice nilské (na trvale monitorovacích lokalitách i při náhodných pozorování) byl 98 nálezů.

Pozn.: Počet nálezů neodpovídá počtu jedinců - v rámci jednoho nálezu mohlo být zjištěno více jedinců.

Mapování husice nilské v roce 2024 v rámci projektu InvazMap

Mapa 11: Trvalé monitorovací lokality (oranžové puntíky) a zjištěné výskyty husice nilské i mimo trvalé monitorovací lokality (zelené puntíky)

Živočišnou část zpracovala: Mgr. Eva Vojtěchovská (eva.vojtechovska@aopk.gov.cz)

Více informací o projektu naleznete zde: <https://aopk.gov.cz/mapovani-a-monitoring-invaznich-druhu>